

***BALTIJAS BRĪVĪBAS
CEĻŠ***

**Viļņa - Rīga - Tallina
1989. – 2019.**

Rencēni un rencēnieši

BALTIJAS CEĻŠ. (Latvija)

..Valmiera – Līzdēni – Rencēni – Rūjiena..

Sandra Kalniete - Baltijas ceļa koordinatore Latvijā, par Brīvības ceļu:

1989.gada 15. jūlijā Baltijas tautas kustību – Igaunijas “Rahvarinne”, Latvijas Tautas frontes un Lietuvas “Sajudis” vadītāji nolēma 23. augustā izveidot caur trim Baltijas valstīm no robežas līdz robežai dzīvu cilvēku ķēdi, tā pievēršot pasaules uzmanību tam, ka paiet 50. gadi kopš 1939. gada 23. augustā tika noslēgts Ribentropa – Molotova pakts. Šī vienošanās starp komunistisko Padomju Savienību un nacistisko Vāciju sadalīja Eiropu divās ietekmes sfairās un pavēra ceļu otrajam pasaules karam. Pēc šī pakta noslēgšanas PSRS okupēja un tad anektēja Baltijas valstis, tās iekļaujot savā sastāvā uz ilgiem 50 gadiem.

Pēc sava mēroga Baltijas ceļš ir pasaulē nepārspēta akcija, kuras organizēšana prasīja no trim Baltijas tautu kustībām precīzu un saskaņotu rīcību.

(..)tuvojās septiņi vakarā, kad visas trīs Baltijas valstis uz piecpadsmit minūtēm sadosies rokās. Pāri laukiem izmēģinājumam ieskanējās pa tālai baznīcu skaņai, kuras vēl nomāca automašīnu motoru rūkoņa. Mēs visi, sadevušies rokās, sastingām un domājām ”...mēs gribam atpakaļ savu neatkarību, savas valstis – brīvu Igauniju, brīvu Latviju, brīvu Lietuvu...Taisnība uzvarēs!”

(..) 1989. gada 23. augustā latviešu, lietuviešu un igauņu tautas radīja leģendu, kas tāpat kā Mahatmas Gandija nevardarbīgās pretošanās ir iegājusi 20. gadsimta tautu brīvības cīņu vēsturē. Baltijas ceļa gājēji teica viens otram :”Par brīvību – jūsu un mūsu!”

Baltijas ceļa maršruts

Baltijas ceļš savienoja Baltijas valstu galvaspilsētas – [Tallinu](#), [Rīgu](#) un [Viļņu](#). Viļņā tas sākās pie Ģedimina torņa un turpinājās no Viļņas pa [A2 autoceļu](#) caur [Šīrvintām](#), [Ukmerģi](#) uz [Panevėžū](#), tad pa [Via Baltica](#) caur [Pasvali](#) pie [Latvijas–Lietuvas robežas](#) uz [Bausku](#). No Bauskas Baltijas ceļš turpinājās uz Rīgu caur [Iecavu](#) un [Kekavu](#). Rīgā maršruts no [Bauskas šosejas](#) turpinājās pa [Ziepiņkalna](#) un [Mūkusalas](#) ielu, šķērsoja [Akmens tiltu](#) un turpinājās pa [Kaļķu](#) un [Brīvības](#) ielu. No Rīgas Baltijas ceļš turpinājās pa [Pleskavas šoseju](#) cauri [Vangažiem](#), [Siguldai](#), [Līgatnei](#), [Mūrniekiem](#) un [Drabešiem](#) uz [Cēsīm](#), tad caur [Lodi](#) uz [Valmieru](#). No Valmieras akcija turpinājās maršrutā [Jēči](#), [Līzdēni](#), [Rencēni](#), [Oleri](#), [Rūjiena](#), [Koni](#) līdz [Latvijas–Igaunijas robežai](#). Igaunijā maršruts veda caur [Karksi-Nuiju](#), [Viļjandi](#), [Tiri](#) un [Raplu](#) uz Tallinu.^{[4][5]}

Brīvības ceļš - pieturas punkts ticībai, cerībai un mīlestībai . Laiks bija trauksmaini skarbs. Ilgā – 50 gadu garumā tautas dvēselē , prātos, atmiņās nestā okupācija bija darījusi savu – apspiestība, meli, nedrošība, bailes, neticība, savstarpēja neuzticēšanās, nodevības – tas viss bija pieticis, licis slēpties no patiesības, izlikties un dzīvot dalītu dzīvi. Viena daļa no tās, kas radusies piespiedu kārtā, kuru dzīvojām redzami, būdami tādi, kādus mūs vēlējās redzēt padomju ideoloģijas novilktais robežas, bet otra – dziļi gruzdoša, ilgās degoša patiesība par Dzimto Zemi – Māti Latviju. Baltijas ceļā nestos sarkanbaltsarkanos karogus plandīja Brīvības vējš, kas gruzdošās ogles cilvēku sirdīs pārvērtā ugunīs. Ieva Akurātere dzied: "Tik cik būs ugunu uz katra kalna, tik mēs arī šeit dzīvosim"...un tā mēs dzīvojam.

Laiks un pārmaiņas Latvijas politikā, saimnieciskajā dzīvē, izglītībā un kultūrā ir aizsācis jaunas lappuses Latvijas vēsturē. Nomainās cilvēku paaudzes, zeļ citas vērtību mērauklas un saskaņā ar tām mūsu dzīves.

Sāpes, pieviltā ticība un mīlestībā no jauna piedzimušās cerības paliek pagātnē.

Lūk, dažas no tām:

- **Aivars Bērziņš** – kolhoza "Zelta Druva meliorācijas speciālists, Rencēnu ciema jauniešu deju kolektīva dalībnieks. 1989. gada 23. augustā Aivars bija 22 gadus vecs. Baltijas ceļā viņš atradās Rencēnos pie Rīgas autobusu pieturas uz Rūjienas - Rīgas ceļa.

Viņš atceras : "Par Baltijas ceļa notikumu uzzināju no laikraksta "Atmoda", televīzijas un radio pārraidēm. Šo ziņu apspriedām ar darba kolēģiem kolhozā Zelta Druva. Patriotisma vadīti nolēmām piedalīties. To nevarējām nedarīt, jo Baltijas ceļa maršruts gāja caur Rencēniem.

Pulcējāmies pie kultūras nama, kur deju kolektīva vadītāja Daira Munce dalīja tautiskās jostas. Sapulcējāmies daži jauniešu deju kolektīva dejotāji un gājām uz ceļu. Jostas nenoderēja , jo cilvēku Baltijas ceļā pie Rencēniem bija pietiekoši un visi ļoti ieinteresēti akcijas norisē. Bija arī sarkanbaltsarkanie karogi, manā tuvumā apmēram trīs, vienu nesa kolhoza mehāniķis Fēlikss.

Tagad domāju, ka Baltijas ceļš bija labi plānots, organizēts, to koordinēja pa radio. Visiem tika darīts zināms, kuros posmos vajag cilvēkus.

Visi jutāmies labi, savijņoja šī kopā būšana – atceros to kā ļoti emocionālu pasākumu. Vēlāk televīzijas ziņās to rādīja visai Latvijai kopumā, rādīja no augšas – "no putna lidojuma" filmētos skatus

Diena bija skaista un saulaina, tāda arī pievakarē ap plkst. 19:00, kad Baltijas ceļa akcija notika. Ceļā bija ļoti daudz rencēniešu, gan sabraukuši cilvēki arī no citurienes. Daudziem bija līdzī radio, jo tur ziņoja, kad jāsadod rokas tieši uz 15 minūtēm. Stāvēšanas laikā pa radio skanēja arī patriotiskas dziesmas. Stāvējām ceļa vidū – cilvēku pietika, lai mēs būtu vienā rindā. Rencēnietis Spodris Bernāns ar draugiem aizbrauca uz Igaunijas pusi (Ķoņi, Unguriņi), jo domāja, ka tur cilvēku pietrūks."

- **Guntis Bemberis** – dzimis rencēnietis, 1989. gada 23. augustā Guntim bija 52 gadi. Baltijas ceļā viņš atradās Valmierā, Pārgaujā, netālu no tilta - vietā , kur šobrīd atrodas Vidzemes augstskola.

Guntis, ļaujoties atmiņām, atceras, kas tieši šajā dienā nācis no bērēm, kur pavadīdams aizgājēju, savu labu draugu, bijis nedaudz "iestiprinājies". Baltijas ceļā nolēmis piedalīties, jo pieticis bardaks, kas valdīja Latvijā padomju laikā, kā arī vēlējies, lai cilvēki kļūtu atvērtāki un vairāk spētu uzticēties viens otram. Baltijas ceļu vērtē kā ļoti progresīvu notikumu.

Noskaņojums bijis ļoti pacilājošs, cilvēkos valdījušas pozitīvas emocijas. Iepriecinoši bijis tas, ka Baltijas ceļš sapulcināja tik daudz cilvēku vienkopus, kas devās uz vienu mērķi – brīvu Latviju. Pēc Baltijas ceļa Guntis jutās piepildījis savu latvieša pienākumu. Ja šāda akcija tiktu atkārtota, viņš tajā piedalītos atkal – tas bija progresīvs notikums pārmaiņām Latvijā un Baltijā. Diena bija saulaina, cilvēki stāvēja rindā, meklēja brīvu vietu, kur vajag kādu posmu uzturēt. Cilvēki stāvēja, sadevušies rokās. Cilvēku bija pietiekoši.

Guntis nekad necerēja, ka dzīve pēc brīvlaišanas kļūs tik dārga.

➤ **Birzkopu ģimene**

Tēvs **Jānis Birzkops** (toreiz 41 gadu vecs) stāsta: "Partijas sekretārs Cīrulis organizēja, aicināja. Kolhoza "Zelta Druva" darbnīcās viņš bija ieradies kādas dienas iepriekš.

Baltijas ceļa dienā sanācām ātrāk kā plkst. 19.00. Organizējāmies uz Valmieras – Rūjienas šosejas, kas krustojas ar ceļu uz Burtniekiem (pretim skolai). Cilvēku bija daudz, arī svešie. Sadevāmies rokās. "Ķēde" izdevās uz abām ceļa pusēm- gan Valmieru, gan Rūjienu. Traktoru, mašīnu ekspluatācijas inženieris nesa Latvijas karogu, viņam pie krūtīm bija piesprausts auseklītis. Tie toreiz bija modē.

Domas mums visiem toreiz bija par pārmaiņām. Ja jau tik daudz cilvēku prasa neatkarību, tad notiks vai nu miermīlīgs process, vai arī padomju militāristu uzbrukumi.

Toreiz nebija mobilo telefonu saziņai. Dažam bija līdz mazie radioaparāti ar baterijām.

Tagad Baltijas ceļš ir vēsture, kas jāatceras. No mūsu puses varēja būt vairāk fotogrāfiju.

Baltijas ceļš bija visas Latvijas laiks saulrietā. Ar ģimeni kopā gājām 1 km no savām mājām. Vienīgā lieta, ko bijām paņēmuši līdz – pulkstenis uz rokas."

Māte **Inese Bizkope** (toreiz 39 gadus veca): "Baltijas ceļā piedalījāmies Rencēnos uz Valmieras – Rūjienas šosejas. Par to uzzināju no cilvēkiem, kas Rencēnos cits caur citu runāja. Par iespējamo dalību apspriedāmies savā ģimenē – ar domu – ja piedalāmies visi, tad visi. Toreiz bija svarīgi zināt citu uzskatus par Baltijas ceļu, bet noteicoša bija sava katra paša izpratne par to. Mūs vadīja ticība kaut kam jaunam un tas bija vēsturisks brīdis.

30 gadi pagājuši neatkarīgā valstī. Toreiz valdīja ticība, ka kaut kas mainīsies. Laukos tik krasi neizjuta pakļautību okupācijas režīmam. Nebijām tik informēti līdz neatkarības sākšanai. Bijām tā paaudze, kurai vecāki un skolotāji par pagātni izvairījās stāstīt. Prese un plašsaziņas līdzekļi piesardzīgi bija informējuši sabiedrību. Visos bija viena doma – lai PSRS nesāktos karš.

Piedaloties Baltijas ceļa akcijā, jutāmies svinīgi un pacilāti. Ja tik daudz cilvēku sanākuši dzīvajā ķēdē, tad ar to Padomju Savienības augstākajā vadībā jāizdara secinājumi un jārikojas, kā Latvijas cilvēki sapratuši savu eksistenci un

attīstību mierīgos apstākļos bez diktāta no Maskavas. Dziesmas, uguns kuri ceļa malās, garām braucošas automašīnas, kas devās uz Rūjienas pusi saviļņoja un bija saprotams, ka “ķēde” ir nozīmīga daudziem.

Ķēdē piedalīties bija atbraukuši arī kādreizējie rencēnieši. Cilvēki nāca pa ceļu no skolas uz lielo šoseju. Laiks bija saulains. Apmēram 1 km bija jāatnāk no mājām. Mani vecāki dzīvoja 5 km no šīs vietas, tāpēc domāju, kas viņu ķēdei pievienosies, jo vieta mazapdzīvota, taču redzot garām braucošas mašīnas, sapratu, ka arī tur – posmā no Sedas un Oleru pusi, būs cilvēki

Meita **Ilva Birzkope** (1989. gada 23. augustā –tikko palikuši 5 gadi): “Kopā ar vecākiem devāmies uz lielo šoseju. Vēl bija gaišs, bet uz ceļa stāvējām un staigājām, līdz iestājās krēsla. Atceros daudz cilvēku.

Tagad tās ir bērna atmiņas, kas nostiprinātas ar notikumu atskatu vēsturē. Ir bijusi iespēja būt kopā ar katalonieti, kurš 2018. gada maijā nogāja Baltijas ceļu un apmetās Rencēnos.”

- **Dreimaņu ģimene**, rencēnieši - tēvs Andris, meita Jolanta, dēls Leo, māte Jadviga.

Savās atmiņās dalās **Jadviga**. 1989 gada 23. augustā viņai bija 45 gadi.

“Baltijas ceļā Dreimaņu ģimene atradās Rencēnos, Rīgas – Rūjienas šosejā pie autobusu pieturas.

Par akciju Baltijas ceļš uzzinājām no televīzijas pārraidēm un ziņām, arī no cilvēku runām pagastā, paziņām bijušajā Valmieras rajonā.

Piedalīties Baltijas ceļā – tas vispirms bija pienākums un priecīgs notikums. Tas bija pirmais pasākums, kas tika realizēts Baltijas valstīs vēl pastāvošās Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā jeb PSRS laikā. Tas atklāja vēsturiski “nospiesto”, okupēto Baltijas republiku – Latvijas, Lietuvas un Igaunijas savstarpējo draudzīgumu, milzīgo tautiešu ticību iespējamai nākotnei un šaubas, - vai tiešām tas notiks? Bija labi redzēt pozitīvi noskaņotus cilvēkus, viņu uzskatus par šo vēsturisko notikumu un pagriezieni Baltijas tautu vēsturē, bet Dreimaņu ģimene bija pati patstāvīgi lēmusi par savu piedalīšanos Baltijas ceļā – dzīvajā cilvēku ķēdē un savu lēmumu piepildīja, neatkarīgi no citu uzskatiem un rīcības. Cilvēki, kas piedalījās šajā notikumā, vienoti vēlējās pārmaiņas – tas lika pamatus turpmākajiem brīvības notikumiem.

Baltijas ceļš – tas bija pagrieziena uz pozitīvām pārmaiņām, kas vēl aizvien aicina cilvēkus uz patriotiskiem notikumiem, to piepildījumu nu jau brīvā, demokrātiskā Latvijā.

Šī akcija pulcēja ļoti daudz cilvēku- sajūsmināti, pacilājoši noskaņotus. Milzīgo pozitīvisma vilni pārtrauca debesīs lidojošs helikopters, kas izraisīja nedrošību un bailes, taču, tās izrādījās veltas – lidojošajā gaisa transportlīdzeklī atradās korespondenti, žurnālisti, kas lielo notikumu filmēja, fotografēja, lai vēlāk to publicētu medijos un rādītu televīzijas ziņās

Rencēnos pienāca ziņa ka ceļa posmā pie Olieriem trūkst cilvēku un rencēnieši, sakāpdami mašīnās – toreiz vēl žiguļos, moskvičos un padomju laika vecajos kolhoza autobusus, devās turp.

Cilvēkus pēc Baltijas ceļa ilgstoši pavadīja labas sajūtas, kas apliecināja ticību un cerību iespējamai Latvijas nākotnei, - sapratni, ka Paldies Dievam tas ir noticis.

Baltijas ceļā bija iespēja satikties ar sen nesatiktiem kaimiņiem, radiem un draugiem.

Vispildītāk atmiņā palikusi šī cilvēku vienotā, dzīvā ķēde, kur piedalījās katrs pats un vēlākais notikuma atspoguļojums televīzijā.

Diena bija mierīga, silta un saulaina. Cilvēku Rencēnu posmā pietika, pirms sadošanās rokās, cilvēki bija satraukti – vai tiešām mēs pietiksīm un nebūs ceļa posmu ar pārrāvumiem, vai sasniegsīm Igaunijas robežu?”

- **Rasma Ozoliņa** – tolaik Rencēnu 8- gadīgās skolas direktore stāsta:

“Šodien jau piemirsies, kā uzzināju par Baltijas ceļa notikumu, taču to uzzinot, kā direktore apspriedos ar savu darba kolektīvu – skolas skolotājiem un darbiniekiem, tad arī kolektīvā saprasts, ka cilvēku ķēdē jāpiedalās. Cilvēku uzskati par rīkoto akciju bijuši dažādi, par to bijušas īsākas un garākas pārrunas. Baltijas ceļš bija notikums, kas mainīja uzskatus, viedokli par sabiedrībā notiekošo. Sākām saprast to, ko agrāk nezinājām. Ar šī brīža mērauklu (pēc 30 gadiem) par toreizējām dienām jau ir cita uztvere, sapratne par tās dienas notikuma nozīmīgumu.

Baltijas ceļā jutos ļoti pacilāta, aizkustināja visu vienotība, radās cita apziņa par piederību savai zemei – Latvijai. Šobrīd par to ir labas atmiņas un palikuši apziņa, ka arī es esmu tur bijusi, liek justies man atbildīgākai.

Spilgti atmiņā palicis sarkanbaltsarkanais karogs, ko nesa Ķiberaņu ģimene. Uz pulcēšanas vietu – Rīgas – Valmieras – Rūjienas šoseju devāmies kājām, neko īpašu līdz netikām ņēmuši, pulcējamies bariņos, bijām satraukti, gaidījām piepildāmies notikumu – sadošanos rokās. Laiks bija labs, lietus nelija, auksti nebija. Cilvēku šosejas Rencēnu posmā pietika.

- **Miervaldis Anšmits**, - rencēnietis, 1989. gada 23. augustā viņam bija 27 gadi. Akcijas laikā atradās uz Rīgas – Valmieras – Rūjienas šosejas Rencēnos, pie Kažu mājām.

Par to, ka tiek rīkots Baltijas ceļš uzzināju no cilvēku sarunām un radio. Par iespējamo dalību apspriedāmies gan tēva un mātes ģimenēs, gan savā – jauno Anšmitu ģimenē. Meitiņai tolaik bija 2 gadi. Par piedalīšanos vai nepiedalīšanos vispār nevarēja būtu runa – tā vienkārši bija – izmaiņas gribējās un visi vai vismaz lielākā Latvijas cilvēku daļa bija par brīvu Latviju. Visu virzīja kopīga doma – viss būs savādāk un noteikti labāk. Valdība ņems vērā tautas vairākuma viedokli. Vai šādu akciju būtu iespējams atkārtot šodien? – ļoti maldos. Domāju, ka nē.

Notikuma dienā visi bijām pacilāti, bija prieks par cilvēku lēmumu – visi rokās draudzīgi sadevušies. Palikušas atmiņas par izcilo tautas vienotību. Un ne jau tikai latvieši, arī igauņi un lietuvieši. Mēs visi izjutām šo saskanīgo baltiešu domu.

Atmiņā lielas ļaužu masas, saule un dziesmas.

Pēc piedalīšanās Rencēnu posmā, Miervaldis un viņa ģimene devusies tuvāk Igaunijas robežai – uz Unguriņiem.

- **Ilona Kalniņa** – rencēniete, 1989. gada 23. augustā viņai bija 32 gadi. Akcijā piedalījās Rencēnu posmā uz Valmieras – Rūjienas šosejas.

Ilona atceras: "Par Baltijas ceļu runāja visur – televīzija, avīzes, radio, cilvēki satikti uz ielas. Valdīja pacilāts noskaņojums, jausma, ka sagaidāmas pārmaiņas. Labākas, sliktākas, - to īsti nezinājām. Par iespējamo dalību Baltijas ceļā apspriedāmies arī sieviešu vokālajā ansablī, kuru vadīja Maija Maļikena. Nolēmām piedalīties un šo pasākumu kuplināt ar dziesmām. Baltijas ceļā piedalījās kopā ar saviem bērniem.

Toreiz emocijas bija ļoti pozitīvas, kaut arī mazliet nācās justies nedroši. Bija arī skeptiķi, kas neticēja Baltijas ceļa akcijai. Manuprāt, šī akcija parādīja, ka varam būt vienoti, bez ieročiem un naida pastāvēt par savu pārliecību. Esmu piedalījies skrējienā 2009. gadā, par godu Baltijas ceļa 20. gadadienai.

Baltijas ceļa laikā redzēju satrauktus, emocionāli piesātinātus cilvēkus, kas ticēja, ka spēs mainīt attieksmi pret tautas likteni. Laiks, kad notika akcija, bija mierīgs un saulains. Notikuma vietā ieradās ar kājām, jo dzīvojam netālu no ceļa, kur notika akcija. Manā ceļa posmā dažās vietās pietrūka cilvēku, bet tad tie, kam bija braucamie, pārvietojās uz priekšu dažus kilometrus. Mums pāri lidoja helikopters.

- **Daira Munce** – rencēniete, Rencēnu pagasta 1. bibliotēkas vadītāja, Rencēnu kultūras nama deju kolektīvu vadītāja. 1989. gada 23. augustā viņai bija 50 gadi.

Daira atceras:

"Strādājot bibliotēkā, atrados Rencēnu ciema dzīves centrā, kā gan es varēju kaut ko par Baltijas ceļu nezināt. Viss notika tepat. Laiks bija ļoti nedrošs. Kaut Latvijā bija jaušamas pārmaiņu vēsmas, cilvēkos mājās bija sindroms. Piedalījās Baltijas ceļa akcijā ar skaidru pārliecību, ka man tur jābūt – ka tas ir pats par sevi saprotams un kā nu būs tā būs. Kaut paredzamas bija dzīves vērtību maiņas, cilvēkos valdīja arī ļoti liela neticība. Taču izrādījās, ka Baltijas ceļš Latvijā latviešu tautai ir pagrieziena punkts vēsturē, cilvēkos stiprina drosmi, dod ticību trauslajai cerībai.

Cilvēki, kas piedalījās Baltijas ceļā, bija vienoti un priecīgi. Bija arī cilvēki, kas nepiedalījās – viņus vadīja piesardzība un neticība pārmaiņām.

Domāju, ka Baltijas ceļš ir pagājis laiks, šobrīd, to atceroties, mums jāmeklē jauni pieturas un pagrieziena punkti – atbilstoši šodienas situācijai.

Mans spilgtākais personīgais iespaids – dzimstoša un dzīvojoša cerība. Dzīve likusi daudz pieredzēt, tajā brīdī sirdī radās drosmē un vēlme ticēt pārmaiņām."

- **Biruta Tetere** – rencēniete, 1989. gada 23. augustā viņai bija 51 gads. Birutas māja atrodas tieši pie Rīgas – Rūjienas ceļa.

Biruta atceras: "Tas bija ļoti emocionāli savijņojošs un pacilājošs notikums. Pēc tik daudziem apspiestības gadiem šāda akcija. Tā viesa cerību un ticību kam jaunam, par ko daudzus gadus nebija iedrīkstēts pat klusi domāt. Pa Rīgas – Valmieras – Rūjienas šoseju brauca ļoti daudz mašīnu, tām atvērti logi, pa kuriem izkārti Latvijas sarkanbaltsarkanie karogi. Tā satikās daudzi sen neredzējušie cilvēki – radi un draugi. Satikos ar saviem radiem no Ilzenes. Atbraukuši ļaudis arī no Latgales puses. Man mājās bija izcepta kefīra kūka, ar to cienājām tālos atbraucējus. Skanēja dziesmas. Cilvēki kūra ugunsurus un ap tiem līksmoja.

Pēc 20 gadiem rencēnieši Baltijas ceļu atcerējās un pieminēja organizējot skrējieni no Rencēniem līdz Sedai.”

- **Anna Eglīte** – lizdēniete. 1989. gada 23. augustā viņai bija 40 gadi veca. Baltijas ceļa akcijā atradās maršruta posmā Lizdēnos, pie “Gulbīšu” mājām.

“Par Baltijas ceļa akciju uzzināju no televīzijas ziņām un pārraidēm. To saklausījuši bija arī citi cilvēki Rencēnos un Lizdēnos. Par iespējamo piedalīšanos apspriedāmies ģimenē, ar bērniem. Par to, ka būsīm ķēdes dalībnieki, nebija šaubu – tas likās interesanti un svarīgi. Paši lēmām un paši darījām, citu domas toreiz nelikās tik nozīmīgas. Tas bija ļoti vienojošs notikums visā Baltijā – satikās visas trīs Baltijas valstis. Šī cilvēku ķēde toreiz bija vēl kas nebijis un tajā stājoties jutāmies pacilāti, cerību, ka būs pārmaiņas, piepildīti.

Spilgtākais personīgais iespaids – arī es esmu piedalījies šajā nozīmīgajā pasākumā”

- Kāda lizdēniete (vēlas palikt anonīma), atceras: “Mēs dzīvojam Lizdēnos - vietā, caur kuru gāja Baltijas ceļa maršruts. Par šo akciju runāja visi un visur, sākot ar māju kaimiņiem un beidzot ar televīziju, radio un avīzēm. Apspriedāmies ar meitu un tuvu radnieci par iespējamo piedalīšanos. Tā arī visas reizē gājām. To mēs pieņemām un uzskatījām par savu pienākumu – kurš gan vēl, ja ne mēs. Cilvēku bija ļoti daudz – sabraukuši ar mašīnām no malu malām, - no vietām, kur akcijas maršruts cauri negāja. Visi bija atbalstoši un ļoti vienoti. Tagad tā vairs nav. Mums līdzī bija tautiskā josta, taču to neizmantojām – visi sadevāmies rokās.

Šī akcija ļoti vienoja visu Baltiju, satuvināja mūs – igauņus, lietuviešus un latviešus. Visi cerējām uz kaut ko jaunu un noteikti labu.

Emocionāli jutos aizkustināta līdz asarām par milzīgo cilvēku atsaucību un drosmi. Ja šāda akcija tiktu atkārtota, noteikti piedalītos atkal.

Diena bija saulaina un mierīga.

Akcijas laikā cilvēki ļāvās dziesmām, skanēja mūzika un cilvēki klausījās līdzī paņemtos radio, pa kuriem notika Baltijas ceļa koordinēšana.”

Baltijas ceļš, kura ideja savu dzīvi sāka 1989. gadā kā reāls notikums, cilvēkiem stājoties dzīvajā ķēdē un vienojot trīs Baltijas valstu ļaudis, ir piepildāma arī šodien. Rencēnieši un lizdēnieši šo notikumu atminēja pēc gada, diviem, trijiem, desmit, piecpadsmit, divdesmit... un šogad 2019. gadā satiksies atmiņās un sados rokas jau trešajā desmitgadē, kopš notika Baltijas Brīvības ceļš.

Dažas liecības no aizgājušiem gadiem.

Baltijas ceļa atcere 1999. gadā maršruta posmā Līdzēni – Rencēni - Oleri

1999. gada 23. augusts. Baltijas ceļa 10. gadadiena. Folkloras kopa "Rota" un rencēnieši dzied Latvijas brīvībai

1999. gada 23. augusts. Baltijas ceļa 10. gadadiena. Atmiņu ceļš virzienā no Rencēniem uz Valmieras pusi

Baltijas ceļš ir nesaraucami saistīts ar Latvijas atdzimšanu, arī ar 1990. gadā pieņemto 4. maija deklarāciju. Par godu šīs deklarācijas pieņemšanai un īstenošanai, Rīgā Kongresu namā 2005. gada 4. martā notika starptautiska konference "Baltijas brīvības ceļš". Konferenču programmu un pāris fotogrāfijas, kas liecina par tās norisi, Rencēnu pagasta novadpētniecības muzejam ir uzticējusi rencēniete, vēsturniece, grāmatu par Rencēniem autore Inta Pētersone. Viņa uzaicināto viesu skaitā. Ieskats tajās.

Konferencē uzstājas Sandra Kalniete - Baltijas ceļa koordinatore Latvijā

Konference un kora dziesmas. Tas ir nedalāmi – latvieši – dziesmu un mūzikas tauta

Starptautiska konference “Baltijas brīvības ceļš”

Rīgā, Kongresu namā, Kr. Valdemāra ielā 5, Lielajā zālē 2005. gada 4.– 5. martā

4. marts

10.00 – 10.45 **Konferences atklāšana**

Īsfilma par Baltijas valstu Atmodas procesiem (5 - 7 min)

Dziesma par trīs māsām Baltijas jūras krastā

Aigars Kalvītis, Ministru prezidents (15 min)

Apsveikumi

10.45 – 13.00 I daļa. **Baltijas tautu atmoda: brīvības un neatkarības centieni.**

1987. – 1990. g.

Diskusijas vadītājs: Sandra Kalniete (Latvija) (ievadziņojums 10 min)

Diskutējamie jautājumi:

- Baltijas valstu okupācija un tās vērtējums no starptautiska tiesību viedokļa;
- Totalitārais režīms un tā izpausmes Baltijas valstīs;
- Tautas kustības brīvības un neatkarības atgūšanai;
- Baltijas tautu vienotība un tās nozīme Atmodas laikā;
- Baltijas tautu neatkarības atgūšanas stratēģijas un taktika;
- Latvijas ~~neatkarības~~ intereses PSRS Augstākajā padomē

Diskusijas dalībnieki (katra uzstāšanās 7 - 8 min, pēc tam kopīga diskusija):

1. Dainis Īvāns (Latvija)
2. Vytautas Landsbergis (Lietuva)
3. Edgar Savisaar (Igaunija)
4. Einārs Repše (Latvija)
5. Ineta Ziemele (Latvija)
6. Marina Kostņecka (Latvija)
7. Romualdas Ozolas (Lietuva)

13.00 – 14.00 Pārtraukums

14.00 – 16.30 II daļa. **Baltijas valstu neatkarības pasludināšana un cīņa par varas atņemšanu totalitārajam režīmam. 1990. maijs – 1991. g. augusts**

Diskusijas vadītājs: Tālav Jundzis (Latvija) (ievadziņojums 10 min)

Diskutējamie jautājumi:

- Parlamentārais ceļš Baltijas valstu neatkarības atgūšanai;
- Baltijas valstu neatkarības pasludināšana un tās politiskā nozīme;
- Baltijas valstu neatkarības deklarācijas;
- PSRS reakcija uz Baltijas valstu neatkarības pasludināšanu;
- Cīņa par varu divvaldības apstākļos;
- Janvāra (1991. g.) barikādes un to nozīme;
- Augusta pučs un tā izvērtējums

Balti vabaduse tee ♦ Baltijas brīvības ceļš ♦ Baltijos laisvės kelias

Diskusijas dalībnieki (katra uzstāšanās 7 - 8 min, pēc tam kopīga diskusija):

1. Ivars Godmanis (Latvija)
2. Jānis Škapars (Latvija)
3. Kazimieras Motieka (Lietuva)
4. Stasys Malkevičius (Lietuva)
5. Ūlo Nugis (Igaunija)
6. Kūllo Arjakas (Igaunija)

5.marts

10.00 – 12.00 III daļa. **Baltijas valstu neatkarības jautājums starptautiskās sabiedrības dienas kārtībā. 1987. – 1991.g.**

Diskusijas vadītājs: Juris Dreifelds (Kanāda) (ievadziņojums 10 min)

Diskutējamie jautājumi:

- Baltijas valstu okupācijas neatzišanas politika Rietumos;
- Baltijas neatkarības jautājums ASV un PSRS attiecībās (1991. g.);
- ASV un citu Rietumu valstu reālpolitika un nostāja Baltijas valstu neatkarības atgūšanas jautājumos;
- Baltijas valstu trimdas tautiešu loma okupācijas neatzišanas politikas veidošanā;
- Skandināvijas valstu loma Baltijas valstu neatkarības atgūšanas procesos;
- Islande – pirmā valsts, kas atzina Baltijas valstu neatkarību

Diskusijas dalībnieki (katra uzstāšanās 7 - 8 min, pēc tam kopīga diskusija):

1. Eduards Bruno Deksnis (Eiropas Komisija)
2. Atis Lejiņš (Latvija)
3. Islandes bij. ārlietu ministrs – Jón Baldvin Hannibalsson (Islande)
4. Hagen Graf Lambsdorff (Vācija)
5. Bronislovas Genzelis (Lietuva)
6. Juhan Aare (Igaunija)

12.00 – 12.45 Pārtraukums

12.45 – 15.00 IV daļa. **Baltijas valstu neatkarības atgūšanas nozīme un mācības.**

Diskusijas vadītājs: Paul A. Goble (ASV) (ievadziņojums 10 min)

Diskutējamie jautājumi:

- Baltijas valstu tautu ieguldījums totalitārā režīma sagraušānā;
- Baltijas valstu loma PSRS sabrukumā;
- Nevardarbīgās pretošanās pieredze un tās loma neatkarības atgūšanā;
- Baltijas valstu vienotības nozīme;
- Demokrātiskais ceļš un tā nozīme neatkarības atgūšanā;
- Rietumu valstu dubultmorāle Baltijas valstu neatkarības atgūšanas procesos;
- Baltijas valstu okupācijas seku pilnīgas likvidēšanas aktualitāte mūsdienās

Diskusijas dalībnieki (katra uzstāšanās 7 - 8 min, pēc tam kopīga diskusija):

1. Gene Sharp (ASV)
2. Andreas Ådahl (Zviedrija)
3. Lars Fredén (Zviedrija)
4. Sarmīte Ēlerte (Latvija)
5. Vytautas Radžvilas (Lietuva)
6. Aadu Must (Igaunija)
7. Andris Teikmanis (Latvija)

15.00 – 15.30 **Konferences noslēgums**

Baltijas ceļa atcere 2009. gadā maršruta posmā ...Līdzēni – Rencēni – Oleri... Unguriņi...

*
Baltijas ceļa atcerei

Mūsu cilvēki, īpaši jaunākā paaudze, maz zina mūsu tautas vēsturi, par 1939. gada 23. augustu, kad tika izlemts Baltijas tautu liktenis, un kādus traģiskus notikumus un ciešanas daudzām latviešu ģimenēm atnesa nežēlīgie padomju okupācijas gadi.

Šogad 23. augustā apritēs divdesmit gadu, kopš notika «Baltijas ceļa» unikālā akcija. Šajā pasākumā trīs tautas — latvieši, igauņi un lietuvieši — sadevās rokās dzīvā ķēdē no Tallinas līdz Viļņai, lai pievērstu pasaules uzmanību vēsturiskajiem faktiem, no kuriem cietušas Baltijas valstis, un apliecinātu savas prasības pēc brīvības un neatkarības. Ar nevardarbīgo pretošanos Baltijas tautas panāca savu neatkarību un kļuva par vienu no pasaules unikālākajiem brīvības cīņu piemēriem. «Baltijas ceļa» grandiozais mītiņš notika pie Latvijas un Igaunijas robežšķērsošanas vietas «Unguriņos», Ķoņu pagastā.

Atceres pasākumi pie abu valstu robežas joprojām tiek rīkoti ik gadus. Šovasar «Baltijas ceļa» divdesmitajai atceres gadadienai Ķoņu pagasta pašvaldība gatavo «Baltijas ceļa» piemiņas zīmi, kas tiks uzstādīta pie robežas.

23. augustā notiks «Baltijas ceļa» 20 gadu atceres pasākums un zīmes atklāšana. Piedalīties uzaicināti bijušie Latvijas un Igaunijas Tautas frontes vadītāji, Tautas frontes muzeja darbinieki, pašvaldību pārstāvji un interesenti no visas Latvijas un Igaunijas. Ielūgumi izsūtīti arī abu valstu prezidentiem.

Šis pasākums jau ir izveidojies par ikgadēju tradīciju, kas pulcē apmeklētājus no daudzām pilsētām un pagastiem.

Pasākums un piemiņas zīme būs atgādinājums nekad neaizmirst mūsu tautas vēsturi, cilvēku ciešanas ilgajos padomju okupācijas gados un būt vienmēr modriem, sargāt savas valsts neatkarību un brīvību.

Maruta Krastina

Laikraksts "Liesma", 2009. g. 2. jūnijs, otrdiena, nr. 83., 6. lpp.

Rencēnieši skrējienā – veltījums Baltijas ceļam. 2009. gada 23. augusts

Rencēnieši skrējienā – veltījums Baltijas ceļam. 2009. gads 23. augustā

Atmiņu ugunskuri Rencēnos. Mazie Baltijas ceļa notikuma liecinieki.
2009. gada 23. augusts

2009. gadā akcija “Baltijas ceļš” iekļauta UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā – tā gūts apliecinājums akcijas nozīmīgumam pasaules mērogā.

Legēndas

«Baltijas ceļš» dzīvotspēja

Baltijas ceļš ir notikums, kas divdesmito gadu dzīvo Latvijas, Lietuvas un Igaunijas cilvēku kolektīvajā atmiņā. Tās piecpasmit minūtes, kad visa Baltija adevās rokās, tiek saglabātas arī cilvēku individuālajās atmiņās. Par to Igaunijā ir rakstījis Rahvaranne (Tautas fronte Igaunijā) bijušais vadītājs Edgars Savisārs, kas pirms divdesmit gadiem Pērāvā ierosināja izveidot dzīvu cilvēku ķēdi caur trim Baltijas valstīm, lai atzīmētu 23. augusta 50. jubileju — 50 gadus, kopš ir noslēgts Ribentropa - Molotova pakts.

Baltijas ceļu par leģendu ir nodēvējusi tā organizētāja Latvija Sandra Kalniete. Viņa savā grāmatā «Es laužu, tu lauzi, mēs auzām, viņi lūza» raksta:

«Ar sirds trīsām sapratu, ka ir izmīnusi leģenda. Leģenda, kas āpat kā Mahatmas Gandija nevardarbīgā pretošanās ieies 20. gadsimta tautu brīvības cīņu vēsturē. Cik es biju izredzēta, ka man bija atļauts strādāt šim brīnumam! Vēl tagad mani pārņem savīļņojums katrreiz, kad tiek pieminēts Baltijas ceļš».

Katram no mums atmiņas par šo notikumu ir citādas. Man vēl šodien tās ir spilgtas un dziļi personiskas. Toreiz saulainajā 23. augusta vakarā no Igaunijas Rūjienā ieradās mans vīrs. Es atbraucu no Valmieras. Tur satikāmies un nolēmām doties uz Latvijas — Igaunijas robežu Unguriņos. Es jau Valmierā fiziski sajutu cilvēku pacīlātību un vienlaikus arī satraukumu par to, vai viss izdosies. Rūjienā savukārt pārņēma kaut kāda vārdos neaparakstāma savīļņojuma izjūta, redzot, kā cilvēki sāk pulcēties, vērojot daudzus autobusus, kas devās uz robežas pusi. Vairākus kilometrus aiz Rūjienas cilvēku bija ļoti daudz. Nolēmām braukt tālāk. Apstājāmies, kad ceļš ievīlās mežā. Pēc apmēram piecām minūtēm mums pievienojās ģimene no Cēsīm. Un tad sadevāmies rokās. Manu kreiso roku turēja latviete Ilze, bet labo — mans vīrs igauņis. Nākamie cilvēki stāvēja diemžēl labu gabalu tālāk aiz mums, tomēr mēs viņus varējām saredzēt. Nākamās sajū-

BALTIJAS CEĻŠ PIRMS 20 GADIEM. Nu viņi jau ir pieauguši.

Alekseja Kozīņeca foto

tas, ko atceros, bija lepnums. Par to, ka mums visiem kopā ir izdevies veikt ko īpašu. Pēc tam uz robežas mītiņa laikā šķita, ka elpa aizraujas no vienreizējās kopības sajūtas.

Tie, kas piedalījās Baltijas ceļā, mani sapratīs. Tagad tas viss jau pieder Lietuvas, Latvijas un Igaunijas vēsturei. Cilvēki atceras un gatavojas atkal pēc divdesmit gadiem piedalīties atceres pasākumos. Un viens no tiem notiks uz Latvijas — Igaunijas robežas Unguriņos. Liels darbs jau paveikts Koņu kultūras darbinieces Marutas Krastiņas vadībā. Arī igauņu puse, Karksi pagasts, iesaistījies šajā projektā.

Pagasta vecākais Arvo Malings novada laikrakstā «Sakala» stāsta, ka īpaši iepatikusies latviešu puses piedāvātā ideja par piemiņas skulptūras izgatavošanu un uzstādīšanu pie robežas. Viņš uzskata, ka grūtajos laikos dzīve nedrīkst apstāties un skulptūra jāatklāj 23. augustā, atzīmējot Baltijas ceļa divdesmitgadi. Par autoru izraudzīts metālmākslinieks Andris Dukurs. Viņš pastāstīja:

— Arī es piedalījos Baltijas ceļā. Toreiz stāvēju kopā ar citiem Valmierā. Savu darbu vei-

doju no metāla. Plaknē būs redzami septiņi cilvēki, kas sadevās rokās. Taču starp viņiem varēs nostāties ikviens, kas to vēlēties. Tas pieder skulptūrai drastiskumu. Darbs klasisks, bet ar interaktīvu piegājienu. Skulptūra būs skatāma pati par sevi atsevišķi, bet vienlaikus iespējams līdzdarboties. Varētu teikt, ka veidoju savā veidā uztamborētu gobelēnu no metāla. Darbs būs 9 metrus garš un 2,5 metrus augsts.

Cilvēki, kas piedalīsies Baltijas ceļa atceres pasākumā 23. augustā uz Latvijas un Igaunijas robežas, iespējams, tur satiks abu valstu prezidentus, kā arī dzirdēs politiķus Daini Ivēnu un Edgaru Savisāru. Notiks arī koncerts.

Es domāju, ka tie, kas pirms divdesmit gadiem sadevās rokās Baltijas ceļā, lai kur viņi atrastos 23. augustā, pastāstīs par pārdzīvotajām izjūtām bērniem un mazbērniem. 1989. gada 23. augustā kopēji radītā leģenda «Baltijas ceļš» ir parādījis savu dzīvotspēju. Kaut arī ir bijis daudz dezinformācijas par mūsu valsti un ne viss tika darīts pareizi šajos gados, toreiz Baltijas ceļš bija mūsu godpilnā atgriešanās Eiropā.

Anita Avere

Baltijas ceļa atcere 2014. gadā

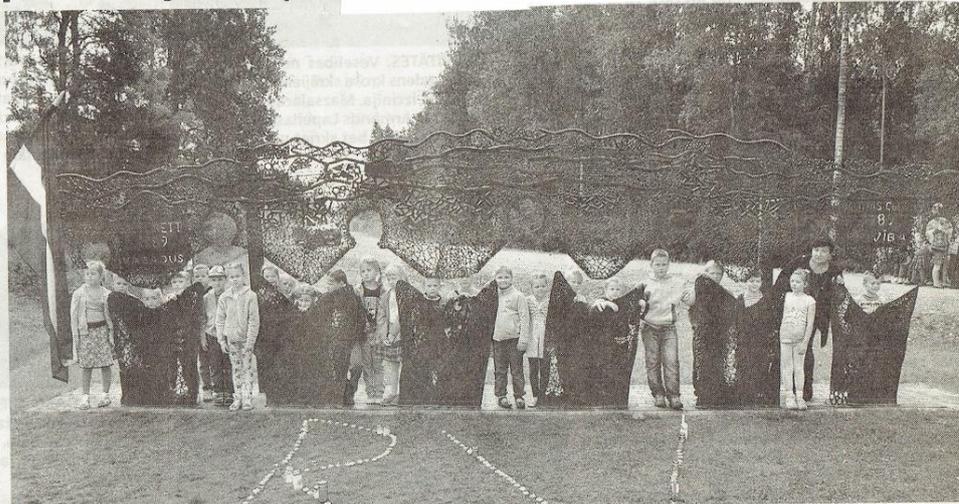
Ejam tālāk pa Baltijas ceļu!

Lai sekmētu skolēnu līdzdalību Baltijas ceļa 25. gadadienas atceres norisēs un iesaistītu viņus kolektīvās atmiņas saglabāšanā, veidošanā un pēctecības nodrošināšanā, Valsts izglītības satura centrs aicināja izglītības iestādes organizēt Baltijas ceļa stundas, atceroties 23. augusta notikumus 1939. gadā un 1989. gadā, un tikties ar Baltijas ceļa dalībniekiem un godināt brīvības cīnītājus, tādējādi stiprinot bērnos patriotisma jūtas un valstisko apziņu.

Ari Rūjienas vidusskolas skolēniem tika organizēta Baltijas ceļa stunda «Ejam tālāk pa Baltijas ceļu», lai sekmētu skolēnu izpratni par notikumiem, kas risinājušies trešās atmodas laikā, vienojot vairāk nekā miljonu Baltijas valstu iedzīvotāju.

Tā septembra rītā 1. — 4. klašu skolēni kopā ar pedagogiem, skolas direktoru, vēstures skolotāju un četriem Japānas vieskolēniem kāpa autobusos, lai dotos uz Unguriņu — Lili robežpunktu ar Igauniju.

Vēstures skolotāja Māra Guna Dreimane pastāstīja par Baltijas ceļa nozīmi. Skolotāja ļoti vienkārši izskaidroja, kāpēc pirms 25 gadiem trīs Baltijas valstis pārsteidza pasauli — cilvēki sadevās rokās, veidojot unikālo Baltijas ceļu kā vēstījumu pasaulei par savu vēlmi dzīvot brīvā un neatkarīgā valstī. Interesanti tāpat bija uzzināt, ka 1989. gada 23. augustā LTF noorganizētajā vērienīgajā akcijā, kad cilvēki sadevās rokās no Tallinas līdz Viļņai,

izveidojās 600 kilometrus gara cilvēku ķēde.

Atceres stunda turpinājās pie Baltijas ceļa piemiņas zīmes, kuras autors ir Rūjienas metālmākslinieks Andris Dukurs. Šo savdabīgi interesanto piemiņas zīmi Unguriņu robežpārejas punktā atklāja 2009. gada 23. augustā Baltijas ceļa 20. gadadienā. Šeit mūs sagaidīja Koņu pagasta kultūras dzīves ilggadēja vadītāja, ikgadēja Baltijas ceļa atceres pasākumu organizatore Maruta Krastiņa. Bērni ar interesi klausījās novadnieces atmiņu stāstā par izjūtām, emocijām un kopības sajūtu, ko cilvēki izdžīvoja Baltijas ceļā. Toreiz,

15 minūtes sadevušies rokās, cilvēki apliecināja ticību brīvībai, demokrātijai un neatkarībai. M. Krastiņa atceras, ka bijusi sajūta, it kā elektriskā strāva izietu cauri, tik savilņoti tad jutās cilvēki.

Aizdedzām līdzī paņēmtās svēcītes, novietojot tās pie minētās piemiņas zīmes RV (Rūjienas vidusskola) formā, godinot un atceroties brīvības cīnītājus. Lai bērni labāk izprastu emocijas, kādas pirms 25 gadiem Baltijas ceļā piedzīvojuši viņu vecāki un vecvecāki, visi — gan skolotāji, gan skolēni, gan Japānas vieskolēni — ar Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Eiropas Savienības

karogiem sadevāmies rokās un izveidojām savu Baltijas ceļu, lai mūsu bērni un mēs paši neaizmirstu šo notikumu, ar kuru tagad lepojāmies. Stundas noslēgumā skolēni kartē iezīmēja Baltijas ceļa maršrutu no Tallinas līdz Viļņai.

Vēlāk viņi, dāloties pārdomās, atzīmēja, ka patikusi sadošanās rokās un karogi; jauki bijis fotografēties, iestājoties Baltijas ceļa piemiņas zīmē; bijis prieks par visas skolas kopību; Linda Varnasa no 4. klases dalījās savās sajūtās: «Tu mīli zemi, kur esi piedzimis. Es nebaidos teikt, ka esmu latviete.» Bet Ranta Soln-

ceva no 4. klases piebilda: «Šajā vietā biju pirmo reizi. Man bija interesanti izlasīt plakātā rakstīto. Uz tā es pamanīju cilvēku rindu. Bija interesanti nostāties mazā ķēdē, līdzīgi kā tas bija Baltijas ceļā.»

Tā mūsu skolēniem bija vienreizēja un neatkārtojama vēstures stunda. Viena lieta ir stāstīt stundās, ka kādreiz ir bijis tāds Baltijas ceļš, otra lieta — pašiem piedzīvot. Ceru, ka šo stundu bērni atcerēsies visu mūžu un tagad Baltijas ceļš viņiem būs kaut kas personisks un sirdi skarošs.

Silva Liepiņa,

Rūjienas vidusskolas skolotāja

Laikraksts "Liesma", 2014. gada 7. oktobris, otrdiena, nr.(?), 8. lpp.

Baltijas ceļa zīmē

1989. gada 23. augustā vismaz divi miljoni cilvēku no Baltijas valstīm — Lietuvas, Latvijas, Igaunijas — sadevās rokās, veidojot dzīvu ķēdi vairāk nekā 600 kilometru garumā, lai apliecinātu vēlmi atjaunot šo valstu neatkarību. Lai atcerētos un izjustu pirms 25 gadiem notikušo, skolotāji — muzeju vadītāji un novadpētnieki no Kocēniem, Valmieras, Kauguriem, Dikļiem, Matīšiem, Ēveles un Rencēniem ieradās Latvijas un Igaunijas robežpunktā Unguriņos pie mākslinieka Andra Dukura veidotās piemiņas zīmes.

Valmieras Valsts ģimnāzijas vēstures skolotāja, muzeja vadītāja un Latvijas Skolu muzeju biedrības valdes priekšsēdētāja Ineta Amoliņa atgādināja Baltijas ceļa vēsturi. Emocionālu noskaņu radīja rencēniešu Leldes Porukas un Jāņa Rolmaņa izpildītās dziesmas par Latviju.

UNGURIŅI. Skolu muzeju vadītāji, novadpētniecības entuziasti un viņu darba atbalstītāji atceras Baltijas ceļu.

Dienas otrajā daļā semināra dalībnieces iepazinās ar Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzeju. Tā vadītāja stāstīja par Baltijas ceļa aktivitātēm, kad skolēni un skolotāji septembrī, sadevušies rokās pie skolas, centās

izprast un sajust, kas ir dzīvā ķēde, kuru pirms 25 gadiem veidoja viņu vecāki un vecvecāki.

Inese Birzkope,
Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzeja vadītāja,
teksts un foto

Laikraksts "liesma", 2014. gada (?) oktobris, nr. 176., 8.lpp.

Rencēnieši, sava patriotisma un intereses vadīti, bija cilvēku ķēdes dalībnieki ne tikai šosejas posmā pie Rencēniem. Miervaldis Anšmits, Spodris Bernāns un vēl citi vīri devušies tuvāk igauņu kaimiņiem uz pierobežā esošajiem

Laiks nepielūdzami iet savu gaitu...

Klāt 2018. gada maijs. Rencēnu pagasta 1.bibliotēka saņem rakstnieka, publicista Otto Ozola vēstuli bibliotēkas elektroniskajā pastā.

leskats sarakstē:

✓ Labdien, Andra!

Atceros, kā reiz ciemojos pie Jums bibliotēkā. Iedomājos, ka Jums varbūt būtu kāds padoms ideja?

Lieta tāda, ka 1. maijā ar kājām no Tallinas visu Baltijas ceļu sāka iet mans labs draugs, katalāņu diplomāts Džordi. (bilde saliku jau savā FB profilā)
Viņš grasās noiet visu Baltijas ceļu, visus 700 km ar kājām.

11. maijā viņš plāno no Igaunijas puses ap pusdienslaiku šķērsot Latvijas robežu pa vēsturisko Baltijas ceļu. Izskatās, ka tas varētu būt pēcpusdienā.

Te ir viņa grafiks Latvijā, Vidzemē:

11th May Karksi Nuia-Rujiena (LV) 33 km.

12th May Rujiena to Renceni 26 km

13th May Renceni to Valmiera 22 km

14th May Valmiera to Cesis 31 km

15th May Cesis to Sigulda via Ligatne 36 km

16th May Sigulda to Garkalne 32 km

Vēlējos jautāt:

1. Varbūt Jums ir kāda ideja, kurš viņš varētu minētajās vietās palikt pa nakti? (kad es gāju ar kājām Katalonijas ceļu, faktiski katrā vietā katalāņi mani uzņēma pie sevis mājās, un tā es varēju iepazīties tuvāk ar katalāņiem. Viņi sadzīvē ir tikpat vienkārši kā latvieši. Līdz Rūjienai plānoju aiziet ar viņu kopā jau no Igaunijas. Domāju, kā un ar ko izdomāt kādu pārsteigumu Džordi, kad viņš šķērsos Latvijas robežu.

2. Vai ir iespējams Rūjienā, Rencēnos satikt kādu, kurš atceras Baltijas ceļu 1989. gadā? Džordi intervē katrā vietā cilvēkus. Viņš labprāt satiktu, izrunātos. 11. maijā esmu gatavs būt par tulku. Džordi runā angliiski, franciski, spāniski, katalāniski.

Džordi par savu ceļojuma iespaidiem katru dienu informē Barcelonas, Katalonijas medijus un sociālos tīklus. Būtībā šādā veidā mēs varam izstāstīt 8 miljonus lielai Katalonijai par skaisto Vidzemi pavasarī. Ja viņš ierauga kaut ko interesantu, tad nekavējoties nofiksē.

Katalonijā, kad gāju, mani kaut kā īpaši sagaidīja katrā ciematā, pilsētā. Tas nebija nekas ekskluzīvs, visbiežāk vienkārši, bet ar izdomu. Tā no sirds. Piemēram sagaidīja ar uzrakstu latviešu valodā "Sveiks draugs Otto no Latvijas!", kāda citā ciematā bija Latvijas karogs uzvilktis vai pie pilsētas/ciema zīmes uzraksts "Lai dzīvo Latvija!"

Ja nu Jums ir kādas radošas idejas, tad priecāšos uzzināt. Džordi ir ļoti jauks, sirsnīgs cilvēks un, ja domājat uzaicināt viņu uz sarunu skolā vai bibliotēkā, viņš ar prieku atsauktos.

ads
Otto Ozols

Paldies!

✓ <andra.aunina@burtniekunovads.lv> (šajā datumā: Ot, 2018. g. 8. maijs 09:29) rakstīja:

Sveicināts, Otto!

Domājam. Drīzumā došu ziņu.

Ar sveicienu,
Andra

✓ Paldies, Otto!

Man tomēr nedod mieru jautājums - kas Džordi sagaida Valmierā? Vai no mūsu puses nevajag kaut ko paorganizēt vai situācija jau skaidra?

Andra

✓ Labdien!

Vēlreiz paldies par atsaucību. Jau sazinājos ar Džordi, viņš ir priecīgs, ka varēs tomēr palikt Rencēnos. Viņš ir priecīgs par katru jaunu pieredzi un iespēju vēl labāk iepazīt Latviju. No loģistikas viedokļa vislielākā problēma ir smagā mugursoma. Katalonijā, kad es gāju - katalāņi vienkārši katru rītu atņēma man mugursomu un aiztransportēja paši līdz nākošai vietai :). Bet kā labāk Latvijā darīt, man grūti spriest tā no Rīgas.

Te ir vēstule, kuru šodien nosūtīju uz Rūjienu. Tā ir pamata

informācija par viņu. Tikai aizmirsu uzsvērt, ka viņa akcents ir uz mūsu pieredzi Baltijas ceļa veidošanā, pieredzi neatkarībā pēc tam.

✓ Labien!

Esmu ļoti pateicīgs par Jūsu atsaucību. Džordi pazīstu jau ļoti sen, viņš ir liels Baltijas valstu patriots, draugs un pazinējs. Viņš ilgu laiku strādāja Katalonijas valdības publiskās diplomātijas organizācijā DiploCat. Džordi bija atbildīgs par sadarbību ar Baltijas valstīm. Kopš tā laikā viņš ir ļoti iemīlējis mūsu valstis.

Diemžēl Spānijas valdība aizslēdza daudzas Katalonijas valdības iestādēs un Džordi, viņa draugi tika atlaisti. Rudenī viņš kļuvis par pasniedzēju augstskolā. Bet savu brīvo laiku nolēmis veltīt Baltijas ceļa izpētei, ejot tā kājām apliecinot savu cieņu un mīlestību mūs valstīm, tautām.

Katrā vietā viņš ļoti rūpīgi dokumentē iespaidus, intervē lieciniekus, ir pateicīgs par katru iespējamo informāciju. Viņš būs ļoti pateicīgs, ja varēsiet viņam kaut kā palīdzēt šajā izpētes darbā. Tāpat viņš ir gatavs tikties un runāties ar visiem interesentiem, kuri vēlētos kaut ko vairāk uzzināt. Vienvārdsakot, ļoti jauks, vienkāršs, atvērts cilvēks. Un ar lielu pieredzi starptautiskajās attiecībās.

Cik saprotu, ka noslēgumā viņš rakstīs grāmatu par iespaidiem Baltijas valstīs, par Baltijas ceļu izpētes materiālu. Tādēļ man ir tik svarīgi, ka viņš pēc iespējas labāk iepazīst Latviju, latviešus.

Džordi ienāks Latvijā no Igaunijas puses piektdien, 11. maijā ap plkst. 14.00

Viņa telefona numurs ir +34 695 35 70 49 Džordi lieto arī Facebook messengeri, Whatsapp.

Viņš runā angļiski, franciski, spāniski un, protams, katalāņu valodā.

11th May Karksi Nuija-Rūjiena (LV) 33 km.

12th May Rujiena to Renceni 26 km

13th May Renceni to Valmiera 22 km

14th May Valmiera to Cesis 31 km

15th May Cesis to Sigulda via Līgatne 36 km

16th May Sigulda to Garkalne 32 kms

Sirsnīgi pateicos par atbalstu, man tas ir ļoti nozīmīgi un svarīgi. Gan no Džordi, gan manas puses tā ir brīvprātīga, privāta iniciatīva.

mans telefona numurs ir +37129365708

Es domāju, ka 11. maijā nākšu kopā ar Džordi. Tiesa, es nepalikuši, vakarā atgriezīšos Rīgā, atstāšu Džordi pie Jums.

ads

Mārtiņš - Otto Ozols

Mūsu īpašais viesis

Datums: [15.06.2018](#)

Izdevums: [Burtnieku Novada Vēstis](#)

“Pie jums nāk īpašs viesis” vēsta ieraksts e- pastā, kas saņemts Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā 5. maijā. Tā autors Otto Ozols – latviešu publicists un rakstnieks, kurš mūs informē, ka Latvijā no Igaunijas ierodas viņa draugs - Baltijas ceļa gājējs, katalonietis – diplomāts, Katalonijas patriots, liels Baltijas valstu pazinējs un draugs Džordi Arrufats (Jordi Arrufat). Mēs tiekam aicināti viņu sagaidīt.

1.maijā, aizsākot savu mērķtiecīgo gājienu Tallinā, Džordi apņēmies kājām nosojot 700 kilometrus – tieši tik, cik sevī attāluma ziņā ietvēra Baltijas ceļš nu jau tālajā 1989. gada 23. augustā. Tallina – Rīga – Viļņa. Igaunija – Latvija – Lietuva. Triju Baltijas valstu solidaritāte un panākumi savās Brīvības alkās un cīņās ir iedvesmojusi katalāņu tautu cīņai par neatkarību. Arī Džordi.

Džordi Latvijā ieradās 11. maijā, ap pusdienas laiku šķērsojot Igaunijas – Latvijas robežu. Ceļinieks katru dienu plānojis noiet vismaz 20 kilometrus, ja nepieciešams, mazliet vairāk, bet nepārsniedzot 30. Ar viņa drauga Otto Ozola rūpēm un gādību tikām informēti par Džordi plānoto ceļa grafiku un arī Rencēnu pagastā organizējām viņa sagaidīšanu. Džordi Rencēnos ieradās no Rūjienas, plkst. 16.00 pēcpusdienā. Jā, noguris no ceļa kilometriem un karstās saules un pirmais, ar ko ceļinieku iepriecinājām bija auksta ūdens malks no Sedaskalna avota.

Ar siltām pusdienām remdējām ceļotāja izsalkumu, Džordi tika iepazīstināts ar savu mītni Rencēnos – Rencēnu pamatskolas internātu, kur pieejams viss, kas nogurušam ceļiniekam nepieciešams. Pats galvenais – patīkams vēsums un ūdens.

Pēc pāris stundu atpūtas, mēs, laikraksta “Auseklis” žurnāliste Ilva Birzkope, Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzeja vadītāja Inese Birzkope, Rencēnu bibliotēkas vadītāja Andra Auniņa, aicinām Džordi izbraukumā uz Burtniekiem, kur viesim rādām Burtnieku muižas parku un muižas veco ēku, baudām plaukstošā parka krāsas un tikai tik īpaši cik pavasarī dziedošos putnus Ziemeļvidzemē. Burtnieku parkā estrāde – vieta, kur notika komponista Zigmāra Liepiņa un dzejnieces Māras Zālītes veidotā rokopera “Lāčplēsis”, kas arī bija to laiku - Baltijas brīvības cīņu neatņemama sastāvdaļa. Redzams arī padomju laikā celtais Burtnieku kultūras nams – pamests un atstāts novārtā – tā Džordi redz mūsu kultūras mantojumu gan muižas ēku, kas celta 17. gs, gan padomju laika būves. Pastaiga mūs aizved uz ezermalu, kur paveras skats uz ezeru un tā apkārtējo ainavu.

Pēc pastaigas pa Burtniekiem, atgriežamies Rencēnos, mūsu mērķis ciemiņam parādīt mākslinieka – metālkalēja Jurģa Sīmansona un viņa dzīvesbiedres sveču meistares levas paveikto. Jurģis rāda viesim savus darbus metālā, ļauj

apskatīt smēdi un liek Džordi rokās āmuru, ar kuru ciemiņš izkaļ sargājošu latviešu Spēka zīmi, un uzkāris kaklā, var justies pasargāts savā tālākajā ceļā.

Rencēnos Džordi apskatīja pamatskolas novadpētniecības muzeju, kurā mākslas akadēmijas profesora, dizainera Jura Krūmiņa darbu izstāde. Dienas vakarā mums pievienojas arī pats mākslas profesors, kas izmantojot savas angļu valodas zināšanas sniedz izsmeļošu interviju Džordi par Latviju, tās vēsturi, kādreizējo būšanu PSRS sastāvā un tagad kā Eiropas Savienības dalībvalsti. Par atšķirībām un dažādām iespējām, ko sniedz iekļaušanās Eiropas valstu sastāvā, ieguvumiem, ko izjūtam kā vienkāršie cilvēki un jautājumiem, kas mūs skar un rada neapmierinātību.

Džordi interesē viss – viņš vēro, fotografē, ieraksta video un pieraksta ar roku savā īpašajā burtnīcīnā. Viņa iespaidus var lasīt Facebook lapās. Viņa pārgājiena mērķis ir iepazīt Baltijas cilvēkus, uzzināt no 1989. gada atmiņās palikušo Baltijas ceļa cilvēku ķēdes dalībnieku stāstus. Darīt zināmu spāniskajā Katalonijā par mūsu ticību un cerībām, kopīgajiem – lielākiem un mazākiem mērķiem svarīgajās lietās un darbos turpmākajā Latvijas likteņstāstā, ceļā uz nākamo simtgadi.

Rakstnieks – publicists Otto Ozols, pēc Džordi mugursomas pārvešanas no Rūjienas uz Rencēniem, ciemojas Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzejā

Džordi Arrufats, Ilva Birzkope - laikraksta "Auseklis" žurnāliste, Rencēnu pagasta 1. bibliotēkas vadītāja Andra Auniņa un Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzeja vadītāja Inese Birzkope pie Burtnieku ezera

Džordi Arrufats un metālkalējs, rencēnietis Jurģis Sīmansons Rencēnu pagasta "Mežasvennēs"

Džordi ar Jurģa Sīmansona darināto metāla rozi rokās.

Džordi Arrufats un Latvijas Mākslas akadēmijas profesors Juris Krūmiņš, iedziļinoties Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzeja vēsturiskajos materiālos.

Džordi veic piezīmes savā īpašajā burtnīciņā

Ceļinieks pirms došanās ceļā uz Valmieru

Atvadu brīdis un pēdējie mirkļi Rencēnos – bibliotekāre Andra Auniņa un Džordi Arrufats

Stāsti par mūsu tikšanos lasāmi laikrakstos “Liesma”, “Auseklis” un “Burtnieku novada vēstis” 2018. gada maijā un jūlijā:

2018. 05.15. Katalonietis Baltijas ceļā, “Liesma”

2018. 05.16. Baltijas ceļa atmiņu restaurācija kopā ar katalonieti, “Auseklis”

2018. 07.12. katalonietis nogājis Baltijas ceļu, “Liesma”

Katalonietis Baltijas ceļā

Elina Kristiņa

Ar Džordi Arrufatu (*Jordi Arrufat*), kas ir bijis diplomāts Spānijā, Katalonijas reģionā, satiekamies pie Sv. Sīmaņa baznīcas Valmierā. Viņš jau trīspadsmito dienu kājām veic Baltijas ceļu, tagad ieradies no Rencēniem. Pēc karstās dienas mazliet noguris, tomēr ļoti pacilāts par pirmajiem iespaidiem un satiktajiem cilvēkiem.

Pēc četrām dienām Džordi Arrufats plāno sasniegt Rīgu. Viņš atzīst, ka ir ļoti grūti mērot ceļu, jo ir tik karsti. Gribas dzert ūdeni, bet to nevar paņemt līdz pie pietiekami, jo tas ir smags, bet nav daudz vietu, kur pa ceļam to varētu iegādāties. Ceļš vairāk ved pa mežiem, pēdējās divas dienas pavadītas ceļa posmos Rūjiena – Rencēni un Rencēni – Valmiera. Kopumā Džordi plānojis veikt vairāk par 600 km, noejot visu Baltijas ceļu no Tallinas līdz Viļņai. Pēc viņa aprēķiniem, esot Rīgā, viņš būs veicis jau 380 km. «Tas neizskatās tik biedējoši, kā varētu likties; ja salīdzinām ar Santjago ceļu, ko sauc arī par Sv. Jēkaba ceļu, Spānijā, tad cilvēki, piemēram, no Portugāles līdz galamērķim Santjago de Kompostela katedrālei noiet vairāk nekā 700 km. Tam ir vajadzīgs tikai laiks un gribasspēks,» pārdomās dalās Džordi Arrufats.

Katru dienu viņš ieplānojis veikt vismaz 20 km, bet ne vairāk kā 30. «Tas tāpēc, ka pirms vairākiem gadiem es gāju Santjago ceļa daļu. Vienu dienu nogāju vairāk par 40 km, bet tas bija briesmīgi. Rezultāts nākamajā dienā nebija labs, kājas bija nogurušas un grūti bija turpināt ceļu. Tāpēc man optimālā distance ir 20 km, ko veikt dienā, tomēr būs jāveic arī garāki posmi Valmiera – Cēsis un Cēsis – Sigulda, aptuveni 30 km. Posmā Sigulda – Garkalne plānots pat vairāk par 30 km, tie būs vieni no garākajiem posmiem ceļā Latvijā,» par savu maršrutu

stāsta ceļotājs. Baltijas ceļu plānots pabeigt 6. vai 7. jūnijā Viļņā. Ceļš vēl nav saplānots līdz beigām.

Ir vairāki iemesli, kāpēc Džordi Arrufats nolēmis noiet Baltijas ceļu. «Galvenokārt es to daru tāpēc, ka neesmu simtprocentīgs spānietis, esmu katalonietis. Mēs Katalonijā cenšamies panākt pārmaiņas jau vairākus gadus. Esam darījuši daudzas lietas, lai to paveiktu. Esam organizējuši cilvēku ķēdi, kurai iedvesmu gūvām no Baltijas ceļa. Ļoti daudz dalībnieku brauca no Igaunijas, Lietuvas un Latvijas, lai 2013. gadā pastāstītu mums, kā to darīt. Tikai bija neliela atšķirība. Mums bija pieejams internets, tāpēc tiešsaistē

Viņš savā *Instagram* profilā apkopo un ievieto sastaptās personības, dalās ar viņu stāstiem par Baltijas ceļu.

Lielākais pārsteigums bijis, aprunājoties ar vietējiem iedzīvotājiem: «Ir cilvēki, kas ir pesimistiski noskaņoti, bet vairākums ir optimistiski. Tas man ir pārsteigums, jo presē Barselonā tiek rakstīts tikai, ka latvieši raizējas par *kaimiņu* Krieviju un par emigrāciju. Vēstījums, ko es saņemu, būdams šeit, — ir cerība, ka būs labāk, ka cilvēki atgriežas un dzīvo ciematos,» gandarīti min ceļotājs.

Kad ir iespēja, Džordi nakšņo ciematos, lai vairāk iepazītu vietējos iedzīvotājus. Latviešu žurnālists Otto Ozols ir draugs, kas palīdz ceļojuma laikā Latvijā. «Viņš ir viens no iemesliem,

“Ja tu sapņo par kaut ko, tad iesaisties un neļauj citiem teikt, kas tev jādara!”

cilvēki varēja pieteikties, kurā Katalonijas daļā viņi grib piedalīties,» dalās Džordi Arrufats.

Pateicoties šim pasākumam Katalonijā, diplomātam ir izdevies sastapt daudz cilvēku no Baltijas valstīm, kas viņam palīdzējuši arī darbā valdībā. «Tāpēc vienmēr teicu — ja kādreiz varēšu, tad pateicībā šiem cilvēkiem es mēģināšu labāk iepazīt viņu valstis un kultūru, lai, nonācis atpakaļ mājās Barselonā, varētu skaidrot medijiem Baltijas valstīs notiekošo,» stāsta ceļa veicējs. Mērķis ir iepazīt Igaunijā, Latvijā un Lietuvā notiekošo — draudus, iespējas, drošību, viedokli par *kaimiņu*. Šie temati nav atspoguļoti dienviņu Spānijas medijos, jo izskatās, ka neviens par tiem neko nezina. «Tas ir mans ieguldījums, lai padarītu Eiropu labāku, lai skaidrotu, kādi ir jūsu sapņi un kādas ir jūsu bailes. Tas nav tikai staigāt un veikt distanci no Valmieras līdz Cēsīm, galvenais ir satikt cilvēkus,» par savu mērķi stāsta katalonietis. Džordi Arrufats aicina atsaukties vietējos iedzīvotājus un labprāt uzklausa viņu stāstu.

kāpēc es to daru. 2016. gadā Otto Ozols nogāja mūsu cilvēku ķēdes ceļu. Tomēr ir atšķirība, jo mums tā ir 400 km gara. Es esmu pateicīgs cilvēkiem, kas mums palīdzēja, tāpat iedvesmojos no Otto Ozola paveiktā Katalonijā,» par savu motivāciju stāsta Baltijas ceļa gājējs.

Džordi Arrufats patlaban ir bez darba saspringtās situācijas dēļ. «Spānijas valdība pārņēma kontroli Katalonijā. Mūsu prezidents ir Vācijā, vairāki politiķi ir cietumā, un vietu, kur es strādāju, slēdza, atlaida visus darbiniekus, mani ieskaitot. Tāpēc esmu bezdarbnieks, bet, pirms meklēju jaunu darbu, devos pa Baltijas ceļu,» stāsta nogurušais ceļotājs. «Ja es nebūtu bezdarbnieks, nevarētu to darīt.»

Pēc 13 dienu ceļa ir radušās pirmās atziņas. «Esiēt jūs paši! Sastaptie cilvēki man teica, ka pati svarīgākā mācība, ko viņi guvuši Baltijas ceļa laikā, kas būtu svarīga visai pasaulei, ir — ja tu sapņo par kaut ko, tad iesaisties un neļauj citiem teikt, kas tev jādara!» atvadoties Latvijai novēl Džordi Arrufats.

Auseklis

Baltijas ceļa atmiņu restaurācija kopā ar katalonieti

Neplānoti piedzīvojumi patiešām mēdz būt vieni no aizraujošākajiem dzīvē. Tā pagājušās nedēļas nogalē savos dzimtajos Rencēnos man radās iespēja pievienoties pāris personām, kas rūpējās par īpaša ārzemju ciemiņa uzņemšanu. Šis viesis bija katalonietis Džordi Arufat (Jordi Arrufat), kurš patlaban kājām mēro mūsu un kaimiņvalstu vēsturē tik nozīmīgo *Baltijas ceļu*. Zinot, kas šobrīd notiek Katalonijā un tās izmisīgo cīņu par neatkarību no Spānijas, ir labi saprotams, kādēļ viņš uzņēmies veikt šādu maršrutu. To Džordi sāka Igaunijā, tagad vēl atrodas Latvijā un noslēgs savu pārgājieni Lietuvā. Ik dienu viņš noiet apmēram 20–30 kilometru. Sestdien viesis no Rūjienas ieradās Rencēnos, kur atpūtās pirms došanās tālāk uz Valmieru.

Parādījām katalonietim gan Burtnieka ezeru un muižas parku, gan aizbraucām ciemos pie mākslinieku Šimansonu ģimenes Rencēnu pagastā, kur Džordi bija iespēja ne vien apbrīnot dažāda izmēra darbus no metāla, bet arī pašam izkalt kulonu ar latvju rakstu zīmi. Varēja pārliecināties, cik ļoti tālais viesis ir ieinteresēts visā latviskajā. Sava pārgājiena laikā, tiekoties ar dažādiem ļaudīm, viņš tos izvaicā, fiksējot atmiņas par *Baltijas ceļu* un taujājot par Latvijas nākotni. Vēlāk, iespējams, taps grāmata par piedzīvoto un uzzināto. Arī man bija iespēja būt vienai no viņa intervējamajām, par ko ļoti priecājos, jo ikdienā darba dēļ parasti jā-uzklausā citi. Vēl šī diena bija svētīga ar to, ka, sarunājoties ar katalonieti, varēju praktiski atsvaidzināt savas angļu valodas zināšanas. Secināju, ka, nedarot to diendienā, nav viegli, taču bija gandarījums, ka sapratāmies, jo mums abiem dzimtā valoda tomēr ir cita.

Ieva Birzkope

Katalonietis nogājis Baltijas ceļu

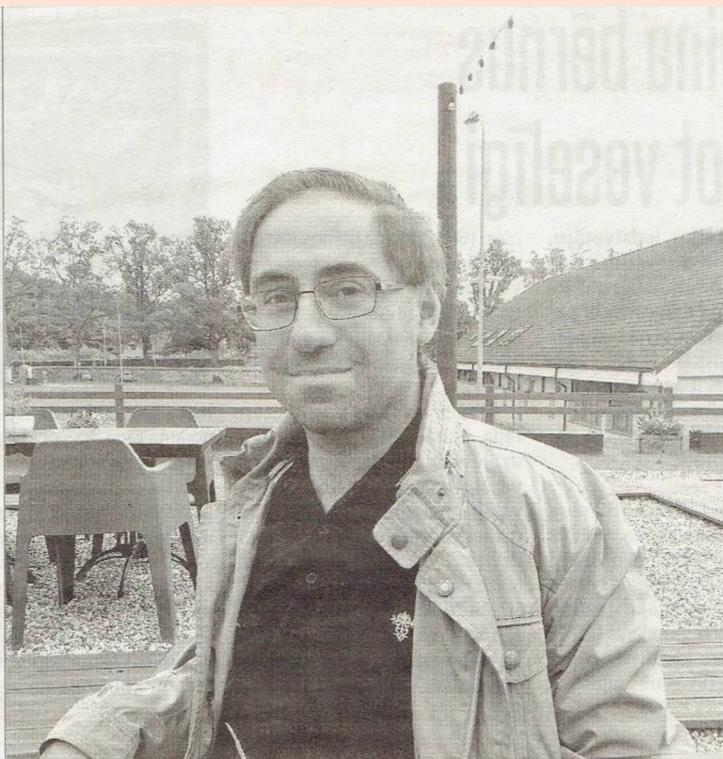
Elīna Kristiņa

Katalonieti Džordi Arrufatu (*Jordi Arrufat*) «Liesma» Valmierā satika maija vidū, kad viņš mēroja Baltijas ceļu no Tallinas līdz Viļņai. Nu jau mēnesis pagājis, kopš viņš sasniedza savu galamērķi. Šoreiz Valmierā Džordi Arrufatu ciemojas caurbraucot, jo dodas uz Igauniju, lai sastaptu vēl pāris cilvēkus, kas bijuši saistīti ar notikumiem Baltijas ceļa laikā.

Ceļu katalonietis mēroja 36 dienās — 31 no tām viņš pavadīja ejot, bet piecas veltīja atpūtai. Garāka pauze tika ieturēta Rīgā, kuras laikā Džordi atpūtināja kājas pēc 40 km garā gājiena un atguva spēkus pēc karstajām dienām, savukārt vienu dienu veltīt atpūtai nācies arī Lietuvas pilsētā Panevėžā, jo katalonietis nejuties īpaši labi. Gājiena laikā viņš sastapis dažāda vecuma cilvēkus, kas dalījušies savā pieredzē un atmiņās par notikumiem Baltijas ceļā. Igaunijā viņš ticies tikai ar astoņiem cilvēkiem, Latvijā — ar desmit, bet Lietuvā — ar vienpadsmit. Lai pieredzētā stāstu skaits būtu vienlīdzīgāks, Džordi Arrufatu kopā ar sievu šajās dienās dodas uz Igauniju sastapt pāris cilvēkus, bet šoreiz gan ar mašīnu.

«Man pati svarīgākā diena bija, kad ierados Rīgā, nevis Viļņā, jo biju pavadījis dažas ļoti smagas dienas ejot — karstums un lielais attālums no Cēsīm līdz Siguldai, kas bija garākais posms visa ceļa garumā. Vairāk biju gaidījis tādu laiku kā šobrīd, kad ir saulains un nedaudz apmākušās debesis,» atceroties stāsta Džordi. Ierodoties Rīgā, viņš bijis patīkami pārsteigts, ka izdevies noiet jau pusi Baltijas ceļa, un sajūtas bijušas labas, ka varēs pabeigt iet līdz nospraustajam mērķim.

«Ierodoties Viļņā, es biju ļoti laimīgs, jo biju pabeidzis iesākto, ko biju uzsācis Tallinā pirms 36 dienām. Mans galvenais mērķis bija ne tikai noiet Baltijas ceļu, bet arī uzklaušīt stāstus un nodot vēstījumu,» dalās

CAURBRAUCOT. Džordi Arrufatu ir ceļā uz Igauniju, lai sastaptu vēl trīs cilvēkus, kas bijuši saistīti ar notikumiem 1989. gadā. Pieredzes stāstus un savas sajūtas katalonietis vēlas apkopot grāmatā, lai tautieši un arī spāņi varētu iepazīt Baltijas valstu iedzīvotāju kultūru. Foto no personiskā arhīva

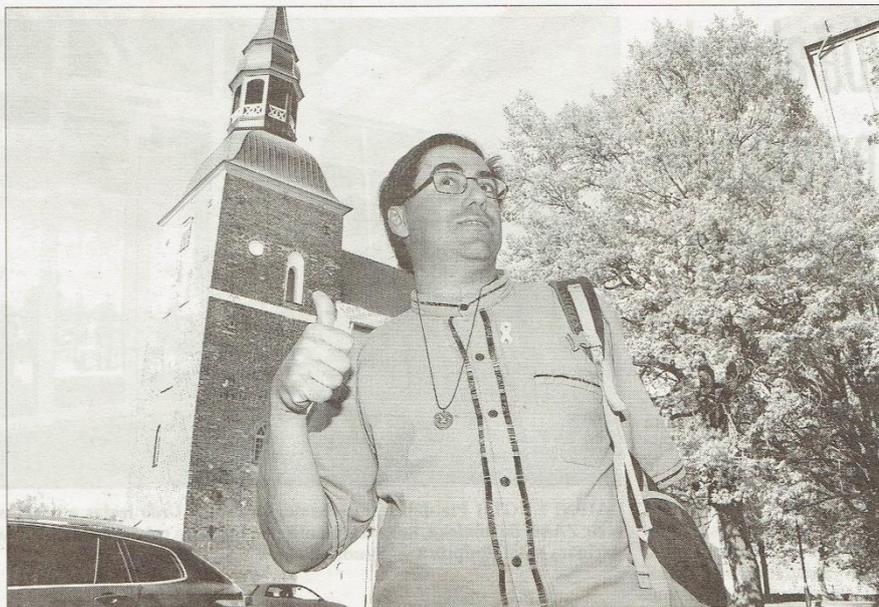
katalonietis, kas savu pieredzi vēlas apkopot un publicēt taustāmā formātā Spānijā. «Esmu sācis sazināties ar grāmatu izdevniecībām, bet lielākais izaicinājums ir tas, ka grāmatu industrija samazinās, cilvēki tās lasa aizvien mazāk. Mans galvenais mērķis — lai mani tautieši katalonieši izlasītu to, tāpēc man jāatrod veids, kā to izdarīt. Gribu apkopot pēc iespējas vairāk iespaidu un pieredzes stāstu no Tallinas līdz Viļņai. Grāmata nebūs tikai par manu pieredzi, tā būs arī par to cilvēku stāstiem, kas bija saistīti ar Baltijas ceļu — kā viņi dzīvoja, kas notika,» stāsta Džordi Arrufatu.

Galvenais vēstījums, ko katalonietis uztvēris no sastaptajiem cilvēkiem, — kamēr kāda nācija turas pie savām vērtībām un koncentrējas uz nospraustajiem mērķiem, ir iespējams sasniegt daudz. «Neiespējamas lietas var notikt, bet tikai tik ilgi, kamēr tu tām ticī. Arī Panevėžā kāds kungs dalījās un teica man ko līdzīgu: ja tev ir vērtības un tu pie tām pieturies, tad tu vari sasniegt savu mērķi,» stāsta katalonietis, pieminot arī stāstu par Dāvidu un Goliātu.

Džordi Arrufatu nolēma mērot Baltijas ceļu saspringtās situācijas dēļ,

kas bija Spānijā. Viņš tika atlaists no darba. Taču tagad situācija ir mainījusies un pastāv cerības, ka Spānijas un Katalonijas pārstāvji varēs vienoties vai rast kādu kompromisu. «Kamēr biju šeit Latvijā, Spānijas premjerministrs ir atkāpies. Tagad ir jauns, kas ir atvērtāks un vēlas veidot dialogu. Ļoti ceru, ka viņi nesūtīs policiju pret mūsu valdību, lai uzbruktu kā iepriekš, bet es nezinu, kas notiks. Neviens nezina, kāds būs jaunā premjerministra piedāvājums. Svarīga būs arī cilvēku griba, gluži kā latviešiem Baltijas ceļa laikā,» dalās bez darba palikušais diplomāts no Katalonijas.

Džordi Arrufatu nākotnē raugās pozitīvi, viņš nolēmis kļūt par skolotāju un mācīt ekonomiku un biznesu, kā arī sarakstīt grāmatu par pieredzi Baltijas valstīs, lai viņa tautieši iepazītu Baltijas valstu kultūru un vēsturi. «Šogad, atzīmējot Latvijas 100 gadu jubileju, latviešiem ir jābūt lepniem par to, ko esat sasnieguši. Ir vairākas nācijas, ne tikai pasaulē, bet arī Eiropā, kam nav šāda veida dāvanas — pašiem savas valsts, tāpēc latviešiem ar to vajadzētu lepoties,» uzsver katalonietis.

DŽORDI ARRUFATS kājām devies pa Baltijas ceļu. Savu ceļojumu uzsācis 1. maijā Tallinā. Svētdien, 13. maijā, viņš bija sasniedzis Valmieru. Ceļā devies viens, bet mājās gaida sieva. Ap kaklu viņam latviešu mitoloģiskā zīme Jumis, kas pasargā ceļā. To ieguvis no vietējiem iedzīvotājiem. Jāņa Līgata foto

Fragmenti no Rencēnu pagasta 1. bibliotēkas vadītājas Andras Auniņas sarakstes ar publicistu Otto Ozolu elektroniskajā pastā pēc Džordi Arrufata atgriešanās dzimtajā Katalonijā

✓ Labdien!

Sveicieni un Paldies no Džordi Katalonijā!

Jānoskatās līdz galam noteikti :)

https://www.youtube.com/watch?v=2HYd7_XD05M&feature=youtu.be

ads
Otto

✓ Sveiks, Otto!

Paldies par ziņu. Nemelošu, ja teikšu, ka katru dienu "ieskrien prātā" mūsu viesis - piedomāju - kā un kad viņš SAVU Baltijas ceļu veica. Uzdevums taču nebija no vieglajiem - vīriņš mazs, ekipējums liels un smags, laiks karsts... bet nu viss galā. :)

Video noskatījos - līdz galam. Paldies. Sveicieni arī Džordi. Lai veiksmē un izdošanās pavada katru viņa ieceru un vēlmi!

Sveicieni no Latvijas Ziemeļvidzemes!

Andra

✓ Sveika, Andra!

Vīriņš varbūt mazs, bet dūša, apņēmība un tāda īsta savas zemes mīlestība liela. Viņš taču brīvības, neatkarības vārda to visu darija un paveica. To ļoti apbrīnoju. Viņš gadiem ilgi sapņo, cīnās, rīkojas brīvības ideālu vārda. Ārkārtīgi cienu šādus cilvēkus.

Tagad izrādās, ka viņš ir otrais cilvēks vēsturē, kurš to paveicis. Otrais gājējs pirms pāris gadiem pusceļā apstājās, neizturēja.

Vēlreiz paldies par atsaucību! Ir tika lieliski apzināties, ka mēs latvieši varam tik jauki sadarboties, vienoties un izdarīt labas lietas. Jo Džordi jau labo vēsti par Latviju aiznesa burtiski miljoniem. Un turpinās to darīt.

ads
Otto

Uz tikšanos Baltijas ceļā 2019. gadā!

Neticami! Pagājuši jau trīsdesmit!

BALTIJAS CEĻŠ 30

Sagaidot Baltijas ceļa patiesības apjēgas, sapratnes un piepildījuma gadus, mums katram ir pa uzdevumam:

- ❖ Atgādināt un skaidrot Baltijas ceļa nozīmi vietējā un starptautiskā mērogā
- ❖ Turpināt fiksēt Baltijas ceļa organizatoru un dalībnieku atmiņas
- ❖ Aktualizēt un aktivizēt sadarbību starp Baltijas valstīm
- ❖ Daudzveidīgās norisēs iesaistīt plašu sabiedrību

**Materiālus par Baltijas Brīvības ceļu,
tā saistību ar Rencēniem un rencēniešiem,
apkopoja un sagatavoja
Rencēnu pagasta 1. bibliotēkas vadītāja
Andra Auniņa**

2019. gada maijs